

پنجشنبه — ۸ کانون ثانی ۱۳۲۴

محرط

MOUHIT

Illustration Hebdomadaire

مؤسسی: فائز صبری، عبیدہ اسد

مدیر و سر تحریر:

فائز صبری

ادارہ خانہ سی:

یکی پوسٹ خانہ آرقہ سندھ اسکے ضابطہ سواقانندہ
۲ نومردی دائرہ مخصوصہ در:

شرائط اشترا:

درسمادندہ سنہ لکی ۱۰۸، آلی آلی
۴۵ غروشدر

آبونه بدلی روجه پیشین استینا اولنور

نسخہ سی: ۲ غروش

معاونین تحریر سی:

ملکتنزک فوجدرلیہ الفقار ایسدیکی مشاہیر
محروریندن مریدر

شرائط اشترا:

ولایاتدہ سنہ لکی ۱۲۰، آلی آلی ۶۰
غروشدر. ممالک اجنبیہ ایچون سنہ لک ۲۶،
آلی آلی ۱۴ فرانق در.

Directeur et rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski Zaptié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

نومرو: ۱۱ — هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولنور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسملی غزته در — جلد: ۱

مسینادہ آفت — حرکت ارضدن صوکره (قاوور) سواقانک منظره سی

La rue Cavour, à Messine après le tremblement de terre

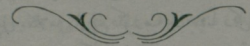
قاهره ده که آرقاداشک دیدیکی کبی : دها
چکن کونلرده : زواللی عجباً صاعمیدر ،
اولومیدر ؟ دیه برآم ، اوندن بحث ایدیوردق .
« فزان » دن قاپارکن حمراده کاروان طرفدن
طوتولدیغی ، جالیندیغی ، اوزرنده بارهسی
وارسه آلینق ایچون اولدورلک ایسته ندیکنی
دویمشدق ...

و شیمدی او ، وطنی قهر و تحقیر ایدن
سنجای سیاه استبداده ، مدام بر جان آجیسی
قوتنده ای بر طوقات اورمش اولق شوقیه
پرهیجان ، عید حریتدن بی خبر ، حیات و حریت
ایچون جنکشمکه شتابان ، انکلتزمیه ، و مجهول
بر استقباله قوشارکن ، بزی سلاممقله بختیار
اولورور ! ...

اوح ، زواللی غیور آرقاداش ... ایلک
باصدیفک طور اراقده ، سینه مزده عید وطن
سلاملا سین ...
بزم سلاملریزده اونک ایچنده در ...

۴ ایلول سنه ۱۳۲۴

علی فخری

بشر و جنایتلر

استبداد تحسیناتندن

توفیق فکرت بکه

بشریت متمدنه نك جدالکاه احتراصانی
اولان حیات اجتماعی حقه سنده بعضاً اویله موئم ،
اویله مؤثر تابلورله تصادف ایده ده که انسانلرک
بی چاره لکی سیاه دالغورلر ایچنده قایناشان بو
لوحولر قارشینده بشریه ، آتی و مدیدتحسین
و تشکرلرله ، بلا استثنا آجیر ؛ احتراصلرلی ،
لوثلرلی ، قباحلرلی ، حتی جنایتلرلی پک
مجبوری ، پک طبیی و بشری بولور ؛ چوق
مرحت ایتمکدن متولد برضع قلبی ایلله پیسی
تملاً معذور کورورم ... اوت ، بو دقیقهلرده
اوقدر لطفکار و مسامحه کار ، اوقدر « ده ترمنیست »
اولورم ... و بوتون ده ترمنیستلر کی حکم
ایده ده ، دریم که : هر فردک افعال و حرکتی کندی

دماغنک ، کندی موجودیت فیزبولوزبه وهویت
پسقولوزبه تنک بر نتیجه سیدر ... عناصر
مختلفه نك تحت تأثیرنده بولونان بر جسم ناصیل
قوای مذکورده نك محصله سی اوزرنده حرکت
ایتمه مجبورسه بر چوق مؤثرات ارنیسه
و محیطیه نك حکم و تأثیریه منقاد اولان « انسان » ده
قوای مبسوطه نك استقامت محصله سنده تعقیب
حیات ایتمه محکومدر ... بناء علیه هر حرکت
بشر فنی و ریاضی کی در ... بو حالت ریاضیه
وفیه نك سوبه فکریه و حسیه سی پک دون
مرتبه ده بولونان طبقه عوام اوزرنده بر قات
دها اکتساب شدت و قطعیت ایتمه سی ایسه پک
طبیی در ...

ایشا بوندن دولای درکه : مبارزه کاه معیشتده
اون یارا ایچون بر برینی بوغازلایان مخلوقلر ...
قازاندنی جزئی بر مبلغی میخانه کوشلرلرله
دو کدیکی ایچون سرزشت ایدن قاریسی و آج
قالان چوققلرلی بومروق و بیجا ضریلری
آلتنده پارچالایان سفیلر ... مناسبات غیر مشرور
علیرنك محصولی اولان یاورولرلی ، اولوت
و فحشلرنك ذی حیات خاطرلرلی طوبراغک
اعماق سیاه کتومنه کومن و یار قوبونک آغوش
اسرار پرورینه تودیع ایدن قادیلر ... جزئی
بر منفعت ، آتی بر حدت ایلله بر وجودی بر
لطفاده یوق ایدن قاتلار ... اوت ، بوتون
بو حبسخانه و خسته خانه لری دولوران مظلم ،
سفیه جانیلر بر آزدها سهولته عفو ، « ده ترمنیزم »
نظریه فلسفیه سی بونلرک حقدنه بر آزدها
قولایلقه تطبیق اولونایلیر ... چونک بونلرده
قرباندلر ... اولای طبعلرلرک ، صوکرده ده
دها مهمی اولق اوزره ، جهلرلرلرک قربانی
درلر ... او حالده ظلمتلری تنوره چالیشان
حیاتلرلی تربیه عوامه حصر ایلله دمومقرات
حکما ، انسانیت پرور ادبانه قدر شایسته تعزیر
و تقدیس اولق لازم کایر ، دیکلی ؟ ...

بعضاده نظرم حیات اجتماعی و سیاسیه نك
بر صفحه مظلمته ایریشیر ، فکرم تاریخ عمو
مینک بر حقیقه خوینته طساقیلر ... دین
و آتشین بر هیجان تفکر و تحسین ایچنده ،
اولا : اینجه ، صانکه ورم کی سسسنز و نازک ،
فقط نافذ و خاشن جنایتلر ... صورت ظاهرده
اهمیتلر بر قباح و بلکده بر فضیلت شکننده

تعمیق ایدیولرله اک مدهش جنایتلردن دها
خونین جنایتلر ... صوکرده ده : انسانیت یعنی
عدالت و جدی تهدید ایلله ، او بر کشییه
ایکی کشییه منحصر اولما یوب سمه عادتلی پک
بولورک ، پک کنیش بر کتله بشرتی شامل جنل
یتلر ... محصول جهالت دیکل ، ثمره تفکر
و معرفت اولان ، بیله بیله ، محاکمه و مشاوره
ایدیله ایدیلله اورتکاب ایدیلن جنایتلر ...
اوف ، او سیاسی و اجتماعی فاجعه لر ...
ملوث مستبد کفی ، هوسی ، ذوقی ،
منفعتی اوغورنده بیکلرجه معصوملری
— حقسن یره — زمین هلاک سرن ، بیکلرجه
والده و پدرلری ایلکتن ، بیکلرجه چوجوقلری
یتیم ، بیکلرجه قادیلرلی دول پراقان فاجعه لر
بوتون بو قاتلی تابلورلر پیش خیال و فکرده
جانلایر ... شیمدی « ده ترمنیزم » ده داش ،
بی آمان بر دشمنی اولورم ... شودقیقه ده
متهور و عصبی بر « مورالیست » قوت و جدانیله
بو نظریه فلسفیه صولت و هجوم ایدر ، اونی
صارصار و خیربالار ، بو فلسفه نك مروج عتقشمنه ،
او قدر سودیکم و حرمت ایتمیکم « تن » ..
ضبط ایدیلله من بر فوران حسیات ایچنده عصیان
ایلدرم ...

و نهایت بوتون بر غبط و حشم ایلله دیرم که :
کوردیکی تحصیلی ، اکتساب ایتمیکی علم و معرفتی
کندی منفعت شخصییه سی ایچون انسانیت علینده
بر سلاح تهدیدکار کی استعمال ایدن وجدانسزلر ...
ملوث بر امل اوغورنده نجیب بر عالمی بی اینلر
ایچنده محو ایتمکده ذره قدر عذاب و جدان
حس ایتمه ن ذی حیات پاچاورالر ...
مادی منفعتلر ، خودیین ملاحظه لر ، حتی
سیاسی محاکمه لرله جکر یاره لرلی سیاه بر
از دواجک آغوش خشیتنده تدریجاً اولدورن
بو وجه ایلله حیات ملیه و اجتماعی نك زهر لکهنه
خدمت ایدن تحصیل کورمش پدرلر .. غرض
شخصیسی ویا تأمین شهرتی ایچون ناموس
و فضیلتی ، حیات مزمرده وطن پرورانه بی ابدیاً
لکله ن ملوث اتیرقملر ، منفعت پرست مانورلرله
یهوده یره معصوم قاتلری دو کسکدن ذوقاب
اولان مستبد قوماندانلر .. دها صوکرده ده ،
کندی اقبال و استراحتی ایچون بوتون بر ملتی
نیجه استبداد ظالمانه سی آلتنده آزنه ، ایلکتن

دیوریدی. اوت ماده وازلك دیدیكى كې بوتون بو هنرلى بويوك برلاقیدیه سیر استدكن صوكره صحنه المان ژیناسیتیکلری حقنه کی و اخذات و تنفیداتی سولمکه براز اول القشله مستغرق اولان کنجسرك کال غرور ايله قاپاران کوكسیریه بر بومروق آتش اوله جفمند امین ایدم. بونی زناکت مناظره ميه موافق بولموردم بناءً علیه معتدل بر لسان ايله کوردیم ژیناسیتیکلره يك طرفدار اولمیدنی عموم مکاتیده. قلوبلره، زرده اولورسه اولسون صحی و فی بر ژیناسیتیک یعنی تعیر عمومیه تریه بدیهنک تطبیقی ده معقول بولمیدنی و اون الی باشندن صوكره قادینلر ایچون «نهیس، قروکه، غول، دیبا بولو، ارککار ایچونده فودبول، رانچی، پولو، قانوتاژ، پانیناز، بوقس اقیریم» و سارنهك تعلیمه لزوم قطعی اولمیدنی سولدم. قونفرانسی متعاقب سالونه داخل اولدیم زمان المانیاده مدت مدیده بر ژیناسیتیک قلوبنه ریاست ایتمش بر ذات وایکی المان طیب ايله کسب معارف ایدتم. مخاطبلم المان ژیناسیتیکلریه طرفدار اولمیدنم بخت ايله بر باب مناقشه اچق ایسته دیر رقص باشلاق اوزره اولدیندن تطویل کلامه لزوم کوریمهك فنا دکل احتمال سزکده مدعیاتکیز طوغریدر فقط تجارب و تدقیقاتله کوله، باریکیس، بارالل و سائر نهك مضرتنه قائل اولدم بناءً علیه بو آلات و ادواتی طلبه لریه توصیه ایتمدیکم کبی یکی آجیدیم مکئیده دخی کنجسرك بوزور آور، نهكکلی، بی لزوم حرکتلری یاعلریه مساعده ایتمورم دیرك الارینی صیدم.

رسمی کتابده شاکر تحمین بکه یازدیم جواب مقابله سز قالدی. بلکه او ذات بحی اوزاتقندن ویا بوفته دائر فضله تبعیده بولنق زحمتدن توقی ایدرک اختیار سکوت ایستدی فقط امید ایدم که یکی طایبق شرفه نائل اولدیم بو ایکی المان طیب، غایت بی طرفانه و بی غرضانه اولان تنقیده تریه و یا فرانسیزجه بر مقابله ده بولتورلر افکار و ملاحظاته ده یا کیورسم تصحیح ایدم:

معلملریه تحمیه چقان و کوزل عضلی و قوی البیه دیه توصیف ایتمدیککز کنجسرك حقنه کی فکری بوراده براز ده واسع

رنده فرانسیزجه اوله رق ویردم. اجنبی بز لسانده خطابت باخصوص اولسانه لزومی قدر واقف اولخازسه براز کوچ اولدیندن افکار و مطالعاتی لایقیه تقدیرده براز مشکلات چکدم. موسیو آبرامویچک نظایق اتنده تشکل ایدن ژیناسیتیک قلوبنک ژیناسیتیک هنرلی علی الخصوص سنه لی هنوز اون دردی تجاوز ایتمن کنجسرك عسکر تعلیمه نیده کوستردکری انتظام و تریه شایان تقدیر و تبریکر پلانشر، ورتیقاللر، پرینده وک صوكره کنجسرك تشکل ایتمدکری مختلف اهراملر سورکلی

تربیه مدنیه مکتبی مدیری سلیم سری بك
Sélim Sirri Bey, Directeur de l'Ecole
d'Escrime et de Gymnastique

آقشله مظهر اولدی. فقط طوغری بی سولمک لازم ایسه بو هنر و معرفت لر بی اسکیکی قدر اکندریور حتی العکس صقیوردی و کندنی کندیه یسوردم حالای آقروباسی! حالای اسکی مکتب!

جداً فوق العاده بر انتظام و مکملته اجرا ایدیلن بوتعلملره نیم براز لاقید کی کوروشتم یاعده کی مادماوزلك نظر دقتی جلب ایستدی. و بکا اقدام بو ژیناسیتیکر خوشکزه کیمیورمی و کوزلری اچه اچه: «بردقیه الارینک اوستنده ایقاری هواده طوره یلمک قوالی شی دکل!»

و بو خصوصده ایجابنده سواقاری برر نه خونه شکله افراغ ایتمکدن بر ذوق وحشی حس ایدن دیپلوماتلر، حکمدارلر، بوتون بو — یسلم تعیر دوغرو اولاییلمی؟ — آریستوقرات جایلر هیچ بر زمان معذور کوروله مزلر، غفو ایدیله مزلر، انسندن باشقه هر شی اولان شو مظلم جایلرک هوای حرکات خونخوارانلری قارشینده، ظن ایدرسم، ده ترمیزم نفس آلاماز!..

بو متفکر بابوقشارک بو مشوم حاللری کوردکجه و دوشوندکجه پاک آلتی، ای قلبی، تمیز فکری محترم انسانلر نظر مده او قدر آزالیر، او قدر بوق اولورکجه بو کورداد حیات و معیشته قایناشان بوتون انسانلری خونخوار، بیرنجی، منفعت پرست برر حیوان متفکر کن مشکل بر کتله، مفترسه شکنده کوردهک ایکره نیر، کندیم دنده نفرت ایدم...

بو درین و صمیمی، بو آتشین و حقیقی هیجان دماغی ایلین، اولمک آرزو و اشتیاقلریله طوتوشدیم حالای و بحرانی بر دورده جنت کجیرمش اولورم...

هوغو: «بر مکتب آچان عین زمانده بر عبس قاپار... دیور... نه کوزل و دوغرو بر سوز... فقط، ظن ایدرسم، فرانسهك و اون دوقوزنجی عصرک بو جسد بویوک شاعری شو جله بی یازارکن تحصیل کورمش جانیلری هیچ دوشونممش اولاجق!...»

۱۳۲۲ ایلول ۱۵

رائف نجدت

النجی سپور قونفرانسی

اكتساب ثروت ایچون بیله قوتلی برو جوده مالک اولق لازمدر بوده انجی ریاست جابانه سایه سنده اولور لورد قارنه یی

تربیه بدیهیه دائر قونفرانسلرمک التجهیسی بکن کیچه توتونیا سالونده قادین و ارکاک بر قاج بوزی متجاوز کزیده بر جماعتک حضو.